

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Overtredingen strenger bestraft

Wet aanscherping
handhaving en sanctiebeleid
SZW-wetgeving

Waarom deze wet?

Vanuit maatschappij en politiek klinkt de roep om een stevigere aanpak van het overtreden van arbeidswetten en fraude met uitkeringen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om illegale arbeid of slechte werkomstandigheden. Daarom is er een nieuwe wet van kracht geworden: de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving. Met nieuwe en strengere maatregelen wil de overheid overtredingen ontmoedigen en uiteindelijk uitbannen. Rechtvaardigheid staat daarbij voorop: eerlijke concurrentie, goede arbeidsomstandigheden voor iedereen en sociale voorzieningen voor wie dat echt nodig heeft.

Wat houdt de nieuwe wet in?

De belangrijkste onderdelen van de wet zijn:

- Hogere boetes
- Hogere straffen bij herhaalde overtreding
- Stilleggen van bedrijfsonderdelen
- Last onder dwangsom
- Geen tussenkomst van de rechter

Hogere boetes

Voor alle overtredingen gaan de boetes omhoog: een overtreding mag niet lonend zijn.

Voorbeelden hogere boetes arbeidswetten

Waarvoor?	Vóór 2013	Vanaf 2013
Valgevaar	€ 4.500	€ 9.000
Ontbreken risico-inventarisatie (RI&E)	€ 1.800	€ 3.000
Geen beoordeling van gevaarlijke stoffen	€ 900	€ 1.500
Illegale arbeid, per werknemer	€ 8.000	€ 12.000
Onderbetaling, als werkgever weigert mee te werken	€ 6.700	€ 12.000
Geen goede registratie arbeidstijden	€ 4.500	€ 10.000

Constateert de Inspectie dat een bedrijf na een boete opnieuw de fout in gaat (recidive), dan wordt de boete verdubbeld. Bij de derde overtreding (de herhaalde recidive) bedraagt de boete zelfs het drievoudige. Dit betekent bijvoorbeeld bij illegale arbeid van één vreemdeling: de eerste keer een boete van € 12.000, vervolgens € 24.000 en als voor de derde keer een vreemdeling wordt aangetroffen € 36.000. Bij ernstige overtredingen wordt al bij de tweede keer de boete verdrievoudigd.

Hogere straffen bij herhaalde overtreding

Vóór 2013 was sprake van een herhaalde overtreding (recidive) op het moment dat een bedrijf na een boete of waarschuwing van de Inspectie dezelfde overtreding beging. Onder de nieuwe wet geldt ook een 'soortgelijke overtreding' als recidive. Diverse tekortkomingen in de beveiliging van een machine zijn nu bijvoorbeeld 'soortgelijke' overtredingen.

Bij de beoordeling of sprake is van een herhaalde overtreding, kijkt de Inspectie met ingang van 2013 langer terug. De Inspectie houdt nu een periode van vijf jaar aan. Bij ernstige overtredingen geldt zelfs een 'recidive-termijn' van tien jaar.

Voorbeelden van ernstige overtredingen

Welke overtreding?	Welke wet wordt overtreden?
20 mensen of meer illegaal laten werken	Wet arbeid vreemdelingen
Zonder certificaat werken met asbest	Arbowet
Te korte rusttijden voor werknemers	Arbeidstijdenwet

Waarschuwen voor stilleggen

Volgens de nieuwe wet zal de Inspectie SZW bij een herhaalde overtreding (recidive) waarschuwen dat een derde soortgelijke overtreding kan leiden tot stillegging van werkzaamheden (preventieve stillegging). Doel daarvan is herhaling te voorkomen. Als het betrokken bedrijf tijdig de noodzakelijke maatregelen neemt, dan hoeft het niet tot een stillegging te komen.

De Inspectie kon vóór 2013 ook al het werk stilleggen, bijvoorbeeld bij zeer gevaarlijke machines. Het verschil is dat dit vanaf 1 januari 2013 bij herhaalde recidive van ernstige overtredingen ook mogelijk is als er op dat moment geen direct gevaar is voor werknemers. Een ander verschil is dat de stillegging voor een bepaalde duur is. Ze kan niet tussentijds worden opgeheven als het bedrijf meteen maatregelen neemt. Een stillegging duurt maximaal drie maanden.

Bij ernstige overtredingen zal de Inspectie al na een *eerste* overtreding waarschuwen voor een stillegging. Begaat het bedrijf dan de overtreding een tweede keer, dan kan direct een stillegging volgen.

Niet bij alle vergrijpen zal de Inspectie SZW tot stillegging overgaan. Bij lichte overtredingen is zo'n grote ingreep niet gerechtvaardigd. Bijvoorbeeld als een uitzendbureau verzuimt aan een inlener een kopie te sturen van het identiteitsbewijs van een vreemdeling. Of als de werkgever in een risico-inventarisatie geen aandacht besteedt aan de gevaren voor jongeren. Wel krijgt de werkgever daar dan een boete voor.

Als een stillegging onaanvaardbare maatschappelijke gevolgen zou hebben, dan kan de Inspectie SZW hier vanaf zien.

Hogere boetes en stilleggingen

	1^e overtreding	2^e overtreding	3^e overtreding
Lichtere overtreding	Boete: 100 %	Boete: 200 %	Boete: 300 %
Overtreding	Boete: 100 %	Boete: 200 % + waarschuwing voor stillegging	Boete: 300 % + stillegging
Ernstige overtreding	Boete: 100 % + waarschuwing voor stillegging	Boete: 300 % + stillegging + waarschuwing voor nieuwe stillegging	Boete: 300 % + stillegging + waarschuwing voor nieuwe stillegging

Last onder dwangsom

De Inspectie SZW kan een bedrijf een 'last onder dwangsom' opleggen. Dit is een dwangsom die de Inspectie int als een bedrijf weigert een overtreding op tijd op te heffen of een bevel niet uitvoert.

Het was vóór de invoering van de nieuwe wet al mogelijk met een last onder dwangsom de betaling van het minimumloon af te dwingen. En verder kon de Inspectie deze straf al opleggen bij een beperkt aantal overtredingen van de Arbowet en het Besluit Risico's Zware Ongevallen (Brzo).

Door de nieuwe wet kan de Inspectie nu vaker een last onder dwangsom opleggen. Dat kan sinds 1 januari 2013 bij *meer* overtredingen op het gebied van arbeidsomstandigheden. Ook ondernemingen die met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen werken, de Brzo-bedrijven, kunnen nu vaker met deze strafmaatregel te maken krijgen. De hoogte van een dwangsom wordt zoveel mogelijk afgestemd op de kosten die de werkgever moet maken om de overtreding ongedaan te maken. Het overtreden van de wet mag niet lonen.

Geen tussenkomst van de rechter

Aan ondernemingen met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen (Brzo-bedrijven), kon de Inspectie vóór 2013 zelf geen boetes opleggen. Ze maakte proces-verbaal op en het was aan de rechter om te straffen. Nu kan de Inspectie wél boetes uitschrijven, zonder tussenkomst van de rechter. De regels voor boetes en de maatregelen bij herhaalde overtredingen gelden ook voor Brzo-bedrijven.

Daarnaast gaat een aantal overtredingen van de Arbowet uit het strafrecht, zodat de Inspectie hiervoor zelf boetes kan opleggen. Ook bij herhaalde overtreding (recidive) komt de rechter er niet meer aan te pas.

Meer informatie

- www.weethoehetzit.nl - over sociale wetgeving: rechten en plichten die voor u van belang zijn
- www.zelfinspectie.nl - bereken zelf uw boete
- www.inspectieszw.nl - over de Inspectie SZW

De Inspectie SZW werkt samen aan eerlijk, gezond en veilig werk en bestaanszekerheid voor iedereen

Inspectie SZW

Postbus 820 | 3500 AV Utrecht
tel. 0800 51 51

www.inspectieszw.nl

De Inspectie SZW maakt deel uit van
het Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid.

Publicatienummer 106

